

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De efficiente Sacramentorum causa, quoad eorum administrationem. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

stabit ex dicendis in singulis Sacramentis. Atque ita sustinentur ad id. de Coninch. q. 60. art. 8. dub. 2. in fine. n. 84. Bonac. disp. 1. q. 2. p. 1. à n. 33.

Dixi seclusa necessitate. eò quòd graue dubium sit, an ea stante mutare possis modum, & ritum in administratione Sacramentorum ab Ecclesia prescriptum. Cuius dubio satisfecimus, tum tract. 2. de peccat. disp. 1. pun. 13. & tract. 3. disp. 1. pun. 16. & quando liceat uti opinione probabili, & materia dubia in Sacramentorum administratione, tract. 1. disp. 2. pun. 5.

P V N C T V M I V.

De causa efficiente Sacramentorum, quoad eorum institutionem.

1. A summo Deo tanquam à principali auctore sunt omnia Sacramenta instituta, à quo communicata est Christo Domino, quòd homo est, potestatis Sacramenta instituendi.
2. Hanc potestatem, quam Christus habuit, nemini, alteri communicauit.
3. Communicari tamen potest pura creatura, sed non aequè perfecta.

Duplex est causa efficiens Sacramentum. Alia instituens alia institutum ministrans. De causa instituyente agemus in presenti, & in sequenti puncto de ministrante.

1. Certum est Sacramenta omnia à summo Deo, tanquam à principali auctore instituta esse, quia solus Deus gratiæ sanctificantis auctor est, ac proinde ille solus instituere signa potest, quibus positis gratia conferatur, vel conferenda significetur. Sic D. Thom. quem omnes sequuntur q. 64. art. 2. Neque huic veritati obstat, quòd tempore legis naturæ Abrahamus, & tempore legis scriptæ Moyses, & tempore legis gratiæ Christus Sacramenta à Deo instituta manifestauerint, sicut dixit Paul. ad Hebr. 1. multifaria, multisque modis olim Deus loquens in Prophetis, nouissimè diebus istis locutus est nobis in filio, &c. quia Abrahamus, & Moyses non Sacramentorum institutores, sed promulgatores fuerunt. Christus verò Dominus, quòd homo est, Sacramentorum nouæ legis promulgator fuit, sed non primarius institutor, & auctor, quia non ex virtute propria, sed ex accepta à Deo Patre, & ab ipso qua Deus est, gratiam sanctificantem confert, aut conferre potest: sic D. Thom. q. 64. art. 1. ibidem, Suarez. disp. 12. sect. 1. concl. 2. & 3. Egid. de Coninch. art. 2. & 4. dub. 1. & 2. Bonac. de Sacrament. disp. 1. q. 3. p. 1. n. 2. & 3. Paul Layman lib. 5. tract. 1. cap. 5. q. 1. Verum et si Christus Dominus, quòd homo est, non fuerit primarius Sacramentorum nouæ legis auctor, & institutor, at verè, & proprio illorum fuit institutor ex potestate à Deo accepta: ob excellentiam enim, quam habet humana natura ex vnione hypostatica ad Verbum, data fuit Christo Domino, quòd homo est, potestas signandi signa sensibilia, quibus gratia communicaretur, iuxta illud Marc. 16. Data est mihi omnis potestas in celo, & in terra. Ex qua potestate Sacramenta omnia nouæ legis instituit, in quò maxime differt ab Abrahamo, & Moyse, qui solum fuerunt promulgatores Sacramenti à Deo signati, non tamen ipsis data fuit potestas sensibilia signa designandi, quibus gratia communicaretur, sicuti data fuit Christo Domino, quòd homo est.

2. Hanc potestatem excellentiæ ipse Christus nobis promeruit, & insuper promeruit nobis vsum illius potestatis, & sacramentorum operationem. Quia hoc meritum & Christum commendat eiusque dignitatem extollit, & nos eius obsequio strictius obligat, & diuincit. Nemini autem hanc potestatem Christus Dominus communicauit, nec vlli alteri præter Christum à Deo data fuit, sicuti aperte colligitur ex Trident. sess. 7. can. 1. dicente, anathema esse qui diceret omnia sacramenta nouæ legis non fuisse à Christo Domino instituta, & sess. 14. can. 1. Idem de extrema vnctione definitur, de qua poterat speciale dubium esse, eò quòd expressè ex nullo loco Euangelij colligatur Christum Dominum hoc Sacramentum instituisse. At traditione Ecclesiæ, cuiusque declaratione pro certo tenendum est hoc Sacramentum, sicut & reliqua omnia per se instituisse. Apostolis autem illius, & aliorum prædicationem, dispensationem communicasse. Iuxta illud 1. Corin. 4. n. 1. Sic nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei, id est sacramentorum. Expeditur namque, vt Christus Dominus antequam ad celum migraret, suam Ecclesiam perfectè fundaret. At ad illius perfectum fundamentum Sacramentorum institutio peruenit. Ergo ab ipso, & non ab Apostolis omnia fuerunt instituta, & ita sustinentur D. Thom. q. 60. art. 4. Suarez. disp. 11. sect. 1. Valq. disp. 13. cap. 1. Egid. de Coninch. dub. 1. à num. 7. & dub. 2. n. 19. Paul Layman lib. 5. tract. 1. c. 5. q. 1. & 2. Bonac. disp. 1. q. 3. p. 1. à n. 4. 3. Solum est inter Doctores controuersia, an ea potestas, quam habuit Christus Dominus, quòd homo est, aliqui pura

Ferr. de Castro Sum. Mor. Pars IV.

creatura communicari possit? Alij affirmant, alij negant, quorum opiniones conciliantur optimè Egid. de Coninch. dicta. q. 64. art. 4. dub. 2. Paul. Layman. lib. 5. sum tract. 1. c. 5. q. 2. dicentes communicari posse, sed non cum ea perfectione, ac fuit Christo communicata. Priorem partem probò, quia potuit Deus pura creatura in præmium alicuius boni operis facti, vel faciendi, vel ex pura liberalitate potestatem concedere designandi aliqua signa stabilia, quorum recto vsui gratiam iustificantem annecteret. Sed hæc est potestas sacramenta instituendi. Ergo pura creatura hæc potestas communicari à Deo potest. Secundam verò partem, scilicet hanc potestatem non esse ita perfectam, sicuti est perfecta, quam habuit Christus, sic manifesto: quia Christo fuit concessa hæc potestas quodammodo ex debito, tum ob excellentiam personæ, tum ob eius opera de condigno meritoria huius potestatis, & illius vsus, ac effectus, quæ nullatenus pure creatura conuenire possunt. Non enim pura creatura hæc potestas debita esse potest, neque ob eius excellentiam, neque ob opera meritoria, cum nulla pura creatura de condigno mereri possit alieni peccati remissionem.

P V N C T V M V.

De efficiente Sacramentorum causa, quoad eorum administrationem.

1. Minister Sacramentorum solus est homo viator.
2. Legitima intentio ad valorem Sacramenti requiritur.
3. Actualis necessaria non est, sed sufficit virtualis.
4. Quando hæc intentio virtualis ad se explicatur.
5. Habitualis, & interpretatiua intentio non sufficit.
6. Intentio sufficiens debet esse absoluta, non conditionata pendens à futuro euentu. Excipitur matrimonium.
7. Intentio sub conditione præsentis, vel præterita nõ vincit Sacramentum, illicitè tamè apponitur absq. causa rationabilij.
8. Probitas ministri ad valorem sacramenti necessaria non est, bene tamen ad illum licitum vsum.
9. Existens in peccato, & Sacramentum ministraturus debet conari ad conuersionem.
10. Excipitur ab aliquibus administratio baptismi saculæ solemnitate. Non admittitur exceptio.
11. Alij excipiunt sacramentum matrimonij. Sed neque hæc exceptio approbatur.
12. Alij, sed pauci excipiuntur Eucharistia ministratorem. Sed reprobanda est exceptio vt aliena à veritate.

1. Sacramentorum precipue nouæ legis solus est constitutus minister homo viator, quia pro cursu huius peregrinationis, & in illius subsidium sunt à Christo instituta, & hominibus concessa. Expeditur ergo solum hominem in hac vita degentem illorum ministrum esse: vt docuit D. Thom. q. 64. art. 7. quæ ferè omnes Doctores sequuntur apud Egid. ibi, & Suarez. disp. 13. sect. 1. Bonac. disp. 1. q. 3. pun. 1. à n. 9. Hinc fit neque demones, neque Angelos beato sacramentorum ministros esse. Quod si aliquando constaret demones, vel Angelos sacramentum aliquod ministrasse, credèdum est Angelis datam esse à Deo potestatem, & ex hac potestate diuinitus, & miraculosè accepta sacramentum concessisse, vt multis exemplis exornat Sayr. lib. 2. de Sac. c. 3. q. vnica art. proposit. 5. Demoniis autem nunquam credendum est hanc potestatem communicari, sed ex sua malitia sacramenti ministratorem attentasse. Sic D. Thom. q. 64. art. 7. Valq. ibi. Egid. de Coninch. n. 5. & seq. Sayr. dicto lib. 2. c. 3. q. vnica. art. 2. & 3. Bonac. disp. 13. p. n. 10. & seq. Suarez. disp. 13. sect. 1. 2. Duplex pro sacramentorum administratione expostulatur in ministro conditio, videlicet legitima intentio, & pura conscientia. Si de intentione legitima loquamur, ita necessaria est ad sacramenti valorem, vt ea deficiente nullum sacramentum conficiatur: cum enim sacramenti ministratio libera esse debeat, necessario expostulatur in ministro voluntas libera illius, atque adeò quòd liberè velit, & intendat sacramentum conficere, sicut Christus instituit. Conclusio est de fide definita à Trident. sess. 7. can. 11. & sess. 14. can. 9. & à Florent. Concilio, Decretio de vnione Armeno.

3. Quapropter solum est dubium, quæ intentio sufficiat, & necessaria sit: Sufficere actualem nemini potest esse dubium cum sit intentio præcipua, quæ haberi potest. Suarez. disp. 13. sect. 3. circa medium. Valq. 5. p. disp. 138. cap. 6. Bonac. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 3. à num. 11. At hæc intentio actualis necessaria non est, sed sufficit virtualiter, & moraliter perseverans. Non enim expeditur Christum Dominum in Sacramentorum administratione expostulare voluntatem moraliter impossibilem: haberi autem communiter voluntatem actualem vix erat possibile. Non igitur, est censendum illam Christum Dominum expostulare: Sic D. Thom. quest. 64. art. 9. Suarez. disp. 13. sect. 3. circa medium. Egid. de Coninch. art. 8. dub. 2. Sayr. lib. 2. cap. 4. q. 4. art. 2. Bonac. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 3. à num. 11. Paul.

Paul. Laymann. *lib. 5. tract. 1. cap. 5. concl. 2.* & alij iuveni apud ipsos.

4. Quod si iniquitas, quando censetur habere intentionem virtuales Sacramentum efficiendi? Respondeo te censeri illam habere, cum actualis tua voluntas in aliquo opere ad Sacramenti administrationem ordinato perseverat. Secus vero si actualis voluntas extraneo opere, & alieno à Sacramenti administratione interrumpatur. Exempla sunt, si velis sacrum facere, aut Baptismum, vel Ordinem ministrare, & ex hac voluntate pergis ad ecclesiam, vestimenta assumis, aliaque necessaria preparas, talis voluntas tum in consecratione itineris, tum in susceptione sacrarum vestium, tum in aliorum requisitorum functione virtualiter perseverat, quia perseverat illius actualis voluntatis, virtus, & efficacia, si quidem ob eam voluntatem & in illius executionem ea opera fiunt. Secus esset, si habitam voluntate Sacramentum efficiendi te diverteres ad aliud opus praestandum, quod neque ex illa voluntate nascitur, neque ad illius executionem dirigitur; quia eo opere posito prima illa voluntas actualis ministrandi Sacramentum interrumpitur, cum neque actualiter, neque virtualiter duret. Sic explicant Bonac. *disp. 1. de Sacram. q. 3. p. 2. §. 1. num. 3.* Paul. Laymann. *lib. 5. tract. 1. cap. 5. §. 7. n. 11.* Egid. de Coninch. *q. 64. art. 8. dub. 2. num. 71.*

5. Praeter hanc voluntatem actualem, & virtuales est alia voluntas, quae vocatur habitus, & interpretativa: habitualis, inquam, quia habitus manet; interpretativa vero, quia homines interpretantur, ac si actualiter adesset, eod quod praeerit & reuocata non sit. Haec igitur voluntas, ut ab actuali, & virtuali distincta est, insufficientis est ad Sacramenti administrationem: quia Sacramenti causa non est; siquidem ex illa voluntate praeerita, & in habitu permanenti neque Sacramentum, neque alia actio, quae Sacramenti administrationi connexa sit, procedit. Quod à fortiori verum habet, si ministratio contingeret tempore quo rationis vsu destitutus esset. Nam esto habuisses antea voluntatem efficiendi Sacramentum, illamque haberes, si rationis compos esses; quia tamen de facto cum illud Sacramentum conficis, non praecedis humano, & rationabili modo, ea de causa voluntas illa insufficientis est: Christus enim instituens Sacramentum, & potestatem hominibus ea administrandi concedens voluit, ut secundum rationem administrarentur, quod fieri non potest ab hoc rationis vsu destituito. Neque huic veritati obstat, quod adulto destituito vsu rationis Baptismi Sacramentum, Ordinem, Extremam unctionis, imò & Penitentiae concedi possit, si antea ad illa Sacramenta recipienda se disposuit, quia minus ad recipiendum; quam ad agendum requiritur. Et praeterea quia concedi Sacramenta amentibus per se non debet, secus vero quod per amentes ministrantur, sicuti indecens non est, sed potius misericordiae, & liberalitatis opus, quod tua bona in amentes pauperes distribuas; ac dedecere maxime quod ea per amentes distribuere. Neque item obstat homicidium tibi imputari in amentia, vel ebrietate commissum, si cum inebriatus es prauidisti commissurum, quia ad hanc impurationem sufficit, quod causam homicidij apposueris liberè, at ad Sacramentum ministrandum non sufficit praebere causam illius, sed insuper requiritur, ut plumper Sacramentum liberè, & humano modo ministraretur: quia est dispensatio à Christo concessa suorum meritorum, quam non est credendum concessisse hominibus irrationabili modo operantibus. Non igitur intentio habitualis, ut distincta an actuali, & virtuali sufficit ad Sacramentum ministrandum. Atque ita sustinetur ex communium omnium sententia Suar. *disp. 13. sect. 3. concl. 1. §. 2.* Egid. de Coninch. *q. 64. art. 8. dub. 2. n. 7. 3.* Bonac. *disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 3. n. 11.* Paul. Laymann. *lib. 5. tract. 1. de Sacram. cap. 5. circa finem.* & alij plures apud ipsos.

6. Rursus intentio actualis, vel virtualis efficiendi Sacramentum, seu faciendi, quod Christus instituit, debet necessariorum esse absoluta, cum apponitur materia, & forma Sacramenti non conditionata pendens à futuro euentu. Quia in potestate ministri constitutum non est materia, & forma Sacramenti posita eorum significationem suspendere. Non enim ex intentione ministri, sed ex Christi institutione significationem habent. At Christus Dominus materiae, & formae Sacramenti significationem gratiae annexit. Non igitur potest minister illam suspendere vsque ad futurum euentum. Quocirca non potest minister hodie Petrum baptizare, ordinare, confirmare sub conditione, quod in crastinum misericordiae, vel poenitentiae actum exerceat. Quia nequit intentionem efficiendi Sacramentum habere pro tempore, quo non est illius materia, & forma. At tempore, quo conditio purgatur neque verba baptismi proferuntur, nec Petrus aqua mergitur. Ergo non est illius materia, & forma. Ergo non potest esse intentio illo tempore Sacramenta efficiendi, Sic docent plures relati ab Henric. *lib. 1. c. 10. n. 7.* Suar. *disp. 13. sect. 3. concl. 3.* Coninch. *q. 64. art. 8. dub. 2. conclus. 2. §. 3.* Bonac. *de Sacram. disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 2. num. 19.* Paul.

Laymann. *lib. 5. tract. 1. de Sacram. cap. 5. concl. 4.* Ab hac doctrina praedicti Doctores excipiunt & bene Sacramentum matrimonij, eod quod eius fundamentum sit humanus contractus, qui pendere potest à conditione futura, & ea posita perficit. Quod in aliis Sacramentis vixit materia, & forma physica & non morali constantibus esse non potest.

7. Verum si conditio, sub qua Sacramentum ministratur praesens est, vel praeterita, validum est Sacramentum sub ea conditione ministratum, quia eius significationem non suspendit, cum sit intentio efficiendi Sacramentum eo tempore, quo ministratur eius materia, & forma, siquidem eo tempore conditio existit, atque ita docent Suar. *dicta d. 13. sect. 3. concl. 3.* Coninch. *q. 64. art. 8. dub. 2. concl. 2.* Bonac. *disp. 1. de Sacram. q. 3. p. 2. §. 3. n. 18.* Laymann. *lib. 5. tract. 1. de Sacram. cap. 5. in fine.* & alij.

Verum etsi Sacramentum posita conditione de praeterito, vel de praesenti validum sit; at graue peccatum est eo modo absque causa saltem probabilis administrari, eod quod te exponas periculo irritum faciendi Sacramentum casu quo non adesse conditio, sub qua illud ministras. Sic Henric. *lib. 1. cap. 10. n. 7.* Suar. *disp. 13. sect. 3. concl. 3.* Bonac. *disp. 1. q. 3. p. 2. §. 3. num. 20.* & alij apud ipsos.

8. Secunda conditio, quae pro Sacramentum administratione requiritur, est probitas ministri. Sed haec ad validum vsu Sacramenti necessaria non est. Non enim Christus Dominus suorum Sacramentorum valorem, & efficaciam ex fide, & probitate ministri pendere voluit. Sicuti docuit D. Th. quem ferè omnes sequuntur, *q. 64. art. 5.* Egid. de Coninch. Valq. *Pesant. ibid. Suar. disp. 13. sect. 4.* Bellarm. *lib. 1. cap. 26.* Sayr. *lib. 2. cap. 6. art. 2. §. unica.* Bonac. *disp. 1. de Sacram. q. 3. p. 2. §. 1. num. 1.*

Verum etsi haec conditio ad valorem sacramenti necessaria non sit, at necessaria est ad licitum vsu: cum enim sacramenta conferens Christi minister sis, & suorum meritorum dispensator, irreuerentiam non leuem committis aduersus dignitatem Christi & suorum meritorum, si ei gratias non sis, sed potius in peccato mortali existas, illiusque sis hostis, & inimicus, ac diaboli mancipium. Quod à fortiori procedit, quando ex susceptione alicuius Sacramenti ad ea sacramenta ministranda consecratus existis, quia eo ipso specialem obligationem subis ea dignè tractandi. Atque ita docent D. Thom. *q. 64. art. 4. §. 6.* Galet. *ibid. Valen. tom. 4. disp. 3. §. 5. punct. 3.* Coninch. *art. 6. dub. 1. concl. 1.* Suar. *disp. 16. sect. 3. Valq. 3. disp. 136. cap. 1. 2. §. 3.* Bonac. plures referens, *de Sacram. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 1. n. 2.* Laymann. *lib. 5. tract. 1. cap. 5. concl. 2.* & sumitur ex August. relato in *cap. omnia 1. q. 1.* ibi omnia sacramenta cum obesse indignè ministrantibus, profunt tamen per eos dignè sumentibus. Idem colligitur ex *cap. ult. 15. q. 8.* ibi mali bona administrantes se tantummodo laedunt, & *cap. ult. de cohabit. clericor. §. mulier.* ibi. Verum etsi quemlibet pro peccato mortali quoad seipsum constet esse suspensum, &c.

9. Hinc fit te existentem in peccato mortali, & volentem administrare quodlibet sacramentum, obligatum esse sub graui culpa conari ad contritionem habendam, nisi forte ob angustiam temporis, quo sacramentum necessariorum ministrandum est, videaris non potuisse contritionem excitare, & ritè disponi. Sic praedicti Doctores. Specialiter Valq. Egid. Laymann. quia eo ipso, quo sacramentum ministras, personam Christi geris, & suorum meritorum es dispensator. Debes ergo à Christo assimilari, & eius merita dignè tractare. Excusari autem potes, sed raro ab hac obligatione, si ita urgeat necessitas, Sacramentum v.g. Baptismi, vel Poenitentiae merito ministrandi, ut moraliter non potueris prius à peccato purgari, quia cessat irreuerentia sacramenti eo celerem illius administrationem, & proximam necessitatem, sicuti cessat, cum indigno sacramentum ministras, ne eum infames, ut bene notauit Egid. de Coninch. *q. 64. art. 6. dub. 1. num. 22.* Laymann. *lib. 5. sum. tract. 1. cap. 5. n. 8.*

10. Aliqui excipiunt ab hac doctrina administrationem sacramenti Baptismi sine solemnitate à sacerdote factam, eod quod haec administratio à laico fieri possit, nec sit proprie actus Ordinis, nec procedat à sacerdote, ut à ministro ad eum ministrations modum consecrato, & quasi ex officio deputato. Sic D. Thom. *3. p. q. 64. art. 6.* Suar. *disp. 16. sect. 4. per totam specialiter in fine.* Valen. *pun. 3. Sayr. lib. 2. cap. 7. q. 1. art. 2. §. 4.* Bonac. *de Sacram. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 1. n. 11. §. 12.* Eman. *Sa. verbo baptismus, n. 1. §. 15. in edit. Romana.* & alij. Sed haec exceptio admitti poterat comparatione laici in necessitate baptismum ministrantis, non tamen in sacerdote, qui ratione consecrationis deputatur ad quorumlibet Sacramentorum dispensationem, ac proinde quocumque, & quomodocumque ministrat, ministrat ex officio: si enim cum solemniter baptizat, censetur esse minister publicus ab ipsa ordinis susceptione deputatus etiam cum abique solemnitate ob occurrence necessitatem baptizat, debet censeri publicus minister, & ex officio ad id deputatus, quia baptismus solemniter à priuato solum differt in ceremoniis, & ritibus

ritibus ab Ecclesia institutis. Ergo si Sacerdos ex vi suscepti ordinis consecratur ad ministrandum baptismum, æque ad ministrandum baptismum solemniter, & priuè consecratur, neque ex vi consecrationis vnum præ alio spectari potest, alias solemnitas à iure diuino esset. Sic fulsint Agid. de Coninch. q. 64. art. 8. num. 36. Paul. Layman. lib. 5. tract. 1. §. 5. concl. 2. §. 3.

11. Secundo excipiunt alij matrimonium, affirmantque contrahentes illud in peccato mortali mortaliter non peccare, quia parte illius Sacramenti sunt ministri, esto peccent qua parte obicem ponunt gratiæ recipiendæ, quia non sunt ad illud ministrandum specialiter deputati. Sic docuerit Sorus in 4. disp. 1. q. 5. art. 6. Sayr. lib. 2. de Sacram. cap. 7. q. 1. art. 5. Sanch. lib. 2. de matr. disp. 6. num. 4. Suar. 3. p. q. 65. disp. 16. sect. 4. vers. ad fundamenta. Bonac. disp. 1. de Sacram. q. 3. p. 2. §. 1. num. 9. Agid. de Coninch. q. 64. art. 8. dub. 1. n. 38. Sufficere hæc exceptio potest ut satis probabilis. Sed probabilius existimo tam hanc, quam præcedentem exceptionem admittendam non esse, sed omnino affirmandum cuiuslibet Sacramenti consecrationem in peccato mortali graue peccatum esse. Quia censo grauem irreuerentiam Christo fieri, si ab eius hoste, & inimico eius merita assumuntur dispensanda. Neque obstat quod minister non sit ex officio ad id specialiter deputatus, quia irreuerentia non tam fuitur ex deputatione, quam ex ministerio ad quod minister est deputatus. Alias si ex deputatione sumeretur irreuerentia iniuriæ ordinibus minoribus, & illorum actus exercens in peccato mortali peccaret mortaliter. Idemque esset de confirmatio in fide, & illam coram tyranno proficiente in peccato mortali, & de coniugibus vni matrimonij in peccato mortali vacantes, quia ad hæc omnia sunt ex officio deputati. Quæ certe admittenda non sunt. Non igitur ex deputatione, sed ex ministerio ad quod quis est deputatus irreuerentia desumenda est. Fateor tamen ex deputatione irreuerentiam augeri, sed intra eandem speciem, non tamen transferri in aliud irreuerentiæ genus, ac proinde si ministerio Sacramenti absque deputatione solum esset veniale peccatum, ob deputationem mortale esse non potest.

12. Tertio excipiunt alij sed pauci Eucharistiæ consecratæ ministracionem, eo quod hæc ministratio non sit sacramenti consecratio, sed consecrati distributio, ac proinde non videtur grauis irreuerentia Christo facta, si in peccato mortali fiat. Alias Diaconus, imò Laicus in necessitate sacramentum sibi, vel alteri porrigens peccaret mortaliter, quod non videtur admittendum. Non igitur hæc distributio in mortali mortale constituit. Deinde non esset mortale Christum in terra existentem à peccatore humiliter, & reuerenter tangere, neque etiam existentem in venerabili Eucharistiæ Sacramento. Sic fulsint Henric. quodlib. 6. q. 10. Martin. Ledesma 1. r. 4. q. 5. n. 6. dub. 3. relati à Sayro statim referendo. Didacus Nunez. q. 4. art. 6. disp. 1. concl. 2.

Sed hæc exceptio nullatenus est admittenda, quia distributio sacramenti Christum continentis est actio religiosissima, & grauisima: per illam enim merita Christi Domini communicantur, & recipientes cum Christo vniuntur. Requirit ergo in distribuente puritatem, præcipue cum hæc distributio nomine Christi fiat, & maxime si fiat à Sacerdote, & à Diacono in necessitate, qui sunt ministri ad hoc munus deputati. Et ita loquentes de sacerdote, & Diacono docent Sylu. verbo Eucharistia, 1. q. 4. Sorus in 4. disp. 13. q. 1. art. 3. Suar. disp. 16. sect. 4. disp. 72. sect. 4. Greg. de Valen. 1. 4. disp. 6. q. 10. punct. 1. Sayrus lib. 2. c. 7. q. 1. art. 5. num. 6. Agid. de Coninch. q. 64. art. 6. dub. 1. n. 35. Bonac. disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 1. circa finem. Neque est simile de tangente Christum in terris existentem, quia ille contractus, sicuti & contactus sacramenti non esset sacramenti, & meritum Christi distributio, & communicatio, ac proinde non æqualem puritatem expostulari, sicut expostulat sacramenti distributio. Ex quo fit leuare Eucharistiam in terra existentem, & ex vno alteri in aliud transferre non esse mortale, esto à peccatore fiat, quia non est sacramenti distributio, neque illa irreuerentia tanta, ut mortale peccatum consecratur constituit. Sic Suar. disp. 72. sect. 4. vers. sed obicitur. Valq. disput. 136. n. 39. Agid. de Coninch. q. 64. art. 6. dub. 1. n. 39. Bonac. de Sacram. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 1. circa finem. Sayrus supra num. 8.

PUNCT. VI.

Qualiter probitas requiratur in conscientibus Sacramentalia, exercentibusque ordinis functiones, aliorumque Sacramentorum vsum.

1. Plures docent esse peccatum mortale conscicere sacramentalia in peccato mortali.
2. Probabilius est oppositum.
3. Fit satis oppositio fundamenta.
4. Non peccat mortaliter (secluso scandalo) Episcopus peccator conferens primam tonsuram, benedicens oleum, consecrans Aliares.

5. Neque Concionator verbum Dei in peccato predicans.

1. Artis communis sententia est peccatorem conscientem sacramentalia, exercentem actus ordinis sacri mortaliter peccare, quia indignè tractat munus sacrum ad quod est vi consecrationis deputatus. Colligitur ex Gregor. c. vlt. de temp. ordinat. Vbi postquam dixit clericos occulta adulteria, vel alia crimina committentes postquam penituerint impediendos non esse, ne ad altiōres Ordines ascendant, neque in susceptis ministrent, subiungit. Quod si penituerint monendi sunt, & sub interminatione diuini iudicij obtestandi, ut in testimonium suæ damnationis in susceptis etiam Ordinibus non ministrent. Est igitur peccatum mortale cuiuslibet Ordinis sacri ministratio. Sic Nauar. c. 25. n. 72. & c. 27. n. 163. Sayrus pluribus relatis, lib. 2. de sacram. c. 7. q. 2. art. 1. De aliis vero functionibus Ordinum minorum, aliorumque sacramentorum vsum, censent non esse mortale si à peccatore fiat, quia non videntur ita grauem irreuerentiam constituit.

2. Ceterum probabilius existimo nullum exercitium Ordinis, vel alterius sacramenti præter sacramenti ministracionem à peccatore factum mortale esse, sic docuit Henric. de Gandauo quodlib. 6. q. 30. Sorus in 4. disp. 1. q. 5. art. 6. & disp. 24. q. 1. art. 4. post. 7. concl. Ep. disp. 25. q. 1. art. 4. Palau. 4. disp. 3. §. 6. disp. 2. Suar. disp. 16. sect. 3. Greg. de Valen. 1. 4. disp. 3. q. 5. punct. 3. Agid. de Coninch. q. 64. art. 7. dub. 1. n. 39. Bonac. disp. 1. q. 3. punct. 3. §. 1. n. 4. & seqq. Valq. 3. disp. 136. n. 50. Fauct Paulus Laymann. lib. 5. tract. 1. c. 5. concl. 4. Ratio ea est, quia neque ex muneris sanctitatis, & dignitate, neque ex deputatione ad ipsum exercendum videtur colligi mortalem irreuerentiam esse in peccato mortali exerceri. Quia omnia illa munera ex se sanctitatem non conferunt, ac proinde illa exercens merita Christi non distribuit. Non igitur sub graui culpa sanctitatem habere tenentur ea exercentes. Et confirmo. Initia Ordinibus minoribus deputatus est ad illorum ordinum exercitium, quod ferè æquè dignum est, ac exercitium Subdiaconi, & Diaconi. Item suscipiens Confirmationis Sacramentum deputatus est ad fidem coram tyranno profitemdam, qui actus dignissimus est, & tamen si hunc actum peccator exerceat, non obinde peccabit mortaliter, sicuti neque iniuriæ minoribus actus illorum Ordinum exercens. Ergo neque etiam est censendus peccare mortaliter exercens actus Ordinum maiorum: cum deputatione æqualis sit in omnibus iis actionibus; & ferè in eis nullus excessus sanctitatis, & dignitatis.

3. Neque obstat Gregor. IX. in cap. vlt. de temp. ordin. deficientem Clericos peccatores in susceptis Ordinibus ministrantes ministrare in testimonium suæ damnationis. Non enim ministrant in damnationem, sed in testimonium damnationis, eò quod ipsa sua ministracione, quæ sancta est, testantur damnatione dignos esse, non ob ministracionem, sed ob peccata quibus maculari sunt, cum in susceptis Ordinibus ministrant. Alias Clerici minoribus Ordinibus initiati, & in ipsis ministrantes ministrarent in damnationem suam, peccarentque mortaliter, cum Pontifex de omnibus Clericis generaliter loquatur. Non igitur definit Pontifex ministracionem Clericorum peccatorum esse in illorum damnationem, sed in testimonium damnationis, quia ipsamet ministratio utpote sancta testatur ipsos damnatione dignos esse, cum eorum vita puritati ministracionis non sit conformis. Sic explicat Agid. de Coninch. q. 64. art. 6. dub. 1. n. 41.

4. Hinc fit Episcopus peccatorum conferens primam tonsuram, oleum benedicens, Ecclesias, Altaria, Christina, sacra vasa, & virgines consecrantes, nuptias, aquam, populum etiam cum venerabili Eucharistiæ Sacramento benedicens, Subdiaconumque, & Diaconum peccatores solemniter Epistolam, vel Euangelium canentes non peccat mortaliter, quia non exercens actus, quibus sanctitas ex opere operato annexa sit. Sic Valen. Suar. Valq. Bonac. Coninch. & Sorus locis citatis.

5. Fit secundo Prædicatorem verbum Christi prædicatorem (secluso scandalo) mortale non committere, quia non est actus, cui sanctitas sit annexa. Deinde quia nulla consecratione, & ordine ad illud munus exercendum deputatur. Sic ex communi sententia aduersus Caier. & Nauar. tradit Paul. Layman. lib. 5. sum. tract. 1. c. 5. q. 4. concl. 4. in fine. Suar. disp. 16. sect. 3. circa finem Valen. 4. r. disp. 3. q. 5. punct. 3. Sayrus aliis relatis, lib. 2. cap. 7. q. 4. n. 5.

PUNCT. VII.

Qualiter gratia iustificans per Sacramenta concedatur.

1. Omnia Sacramenta nouæ legis gratiam iustificatam conferunt quantum est ex se.
2. Secus Sacramenta legis antiquæ.
3. Aliqua Sacramenta nouæ legis conferunt per se primam gratiam.